

ono u luku uspinjati i nakon nekoga vremena početi padati, pa se pita, koja je najveća visina i daljina ovoga (paraboličnoga) luka, ako je poznata snaga hitca i kut, pod kojim je izbačeno tijelo, te privlačiva sila zemlje. Stvar je tehnike, da ovako dobiveni općeni nacrt primijeni na posebne slučajeve n. pr. na izbacivanje topovskoga taneta, gdje treba uzeti u račun i druge sile odnosno faktore, koji tu sudjeluju. Fizika podaje i gradjevnoj tehnici zakone ravnovjesja, opterećenja (Tragfähigkeit) i pruživosti, a na tehničaru je, da one zakone primijeni na posebne prilike (tlo, materijal i dr.) Tako eto i poznavanje gospodarskih pojava traži, da ih izoliramo, t. j. da uzmemo, te na njih ne utječu druge sile osim egoističke težnje i da tako odredimo tipične oblike, zakone njihova zbivanja. Može se reći, da je nacionalna ekonomija, stavljajući se na ovo apsolutno stajalište, upravo fizika ekonomskoga života; egoizam je, da kažem prema jednoj riječi L. Steina njezin alfabet, ali nije još i njezin smisao i duh. Gospodarski život je puniji i sočniji nego li su oni shematični oblici teorijski; u njem se zakonske sheme ocrtane prema utjecaju egoizma svakojako modificiraju pod utjecajem drugih sila, koji u živom čovjeku, kad radi kao gospodar, ne mogu pregledati.

A da se u konkretnom gospodarskom životu najmanje mogu i smiju pregledati etički i sociologijski motivi, kao savjesnost, milosrdje, obzir na zajednicu, o tome se nije teško uvjeriti. Dovoljna su dva-tri samo nabačena pogleda! Čitao sam jednom o tragediji jedne obitelji, kakovih naš život pruža više. U nekom selu otvorio je trgovac neki dućan, i kako već biva,